

Nyelvtan 7 03.22-26.

Sziasztok!

Folytatjuk a határozókat! TK 70.o

A vastag fekete a füzetes vázlat, a sima a magyarázat lesz.

A vonzathatározó

Ahhoz, hogy ezt megértsük, kell a TK 70.o szöveg, a kép melletti rész.

Ebben a szövegben mazsorettes sikerről olvashatunk.

Nézzünk meg egy mondatot, és elemezzük!

A magyar mazsorettes lányok részt vettek egy olaszországi fesztiválon.

Először is: a könyvünk nem jó! Azért nem jó, mert a jelzőt még el se magyarázta, hiszen az majd a határozók után jön, mégis olyan példamondatot ad, amiben jelzők vannak. Sajnálom, ez a könyv ilyen, bárcsak lenne jobb.

De most tekintsünk el ettől, mert nem ez a fontos, és nézzük ezt a mondatot:

Mit állítunk: vettek - ÁLLÍTMÁNY

Kik vettek részt: lányok – ALANY

Mit vettek a lányok: részt – TÁRGY

Milyenek a lányok: magyar – JELZŐ (minőség)

Milyenek a lányok: mazsorettes – JELZŐ (minőség)

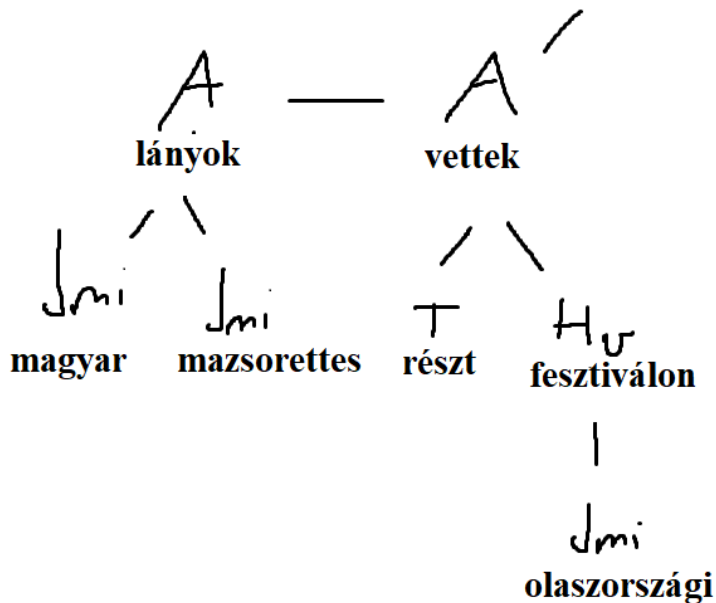
Min vettek részt: fesztiválon STOP! Itt álljunk meg!

Azért, álljunk meg, mert ezt kérdezhetnénk úgy, hogy hol vettek részt a lányok– fesztiválon, és akkor ez a szó helyhatározó lenne. Épp itt a csavar! Azért nem helyhatározó, mert az alaptag, ami a részt venni feltételezi, hogy nyelvtanilag benne lesz a mondatban, hogy min vesznek részt, ugyanis ez vonzza magával, hogy ki kell fejtenem. Tehát az állítmányom vonatkozik valamire, amit a mondatban fogok kifejteni! A fesztiválon szóra vonatkozik az állítmány, így nem lehet helyhatározó! Mivel nem helyhatározó, hanem vonatkozik valamire, amit az állítmány vonz maga után, jelen esetben a részt venni állítmányomra, ezért lesz ez vonzathatározó.

Milyen fesztiválon vettek részt: olaszországi – JELZŐ (minőség)

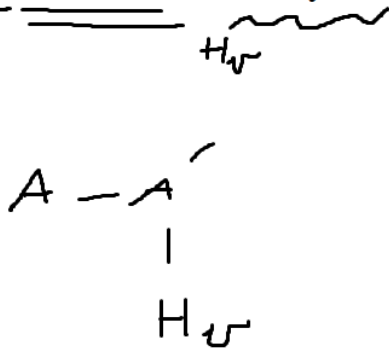
Tehát a mondat részletes ábrázolása:

A magyar mazsorettes lányok részt vettek egy olaszországi fesztiválon.

Másik példa, kicsit egyszerűbb mondattal.

Peti benevezett a versenyre.

Magyarázat: Azért vonzathatározó, mert ha csak annyit írnék, hogy Peti benevezett akkor hiába van alany és állítmány, a mondatom nincs kész. A benevezett szónak van vonzata, tehát nem értelmes, mert hiányzik, hogy mire nevezett be. Jelen esetben a versenyre lesz a vonat, amit az állítmány maga után vonz.

A fűzetbe:

Vonzathatározó

- Az a határozó, ami az alaptagban kifejezett cselekvés, történés létezés körülményét, az alaptagtól függően határozza meg.
- Kérdése: nincs, mert bármelyik határozó kérdésével egyezhet, ami a mondatba illik

- Jelölése: H_w
- PL.:

Peti gyönyörködik a festményben.

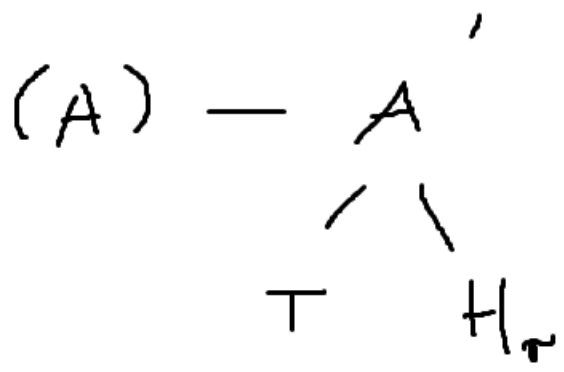
A következő határozónk:

Részes határozó

- Az a határozó, ami azt határozza meg, hogy a cselekvés, létezés, történés kinek, minek a részére, kárára, javára vonatkozik.

- Jelölése: H_r
- Kérdése: Kinek, minek, kinek a részére, minek a részére
- Pl.

(én)
Virágot vettem az anyukámnak.

Vigyázzatok magatokra!
 Robi bácsi